

Obracanje predstavnika Petritscha evroatlantsko (EAPC) Visokog Wolfganga Vijecu za partnerstvo

Obracam vam se u kriticno vrijeme za Alijansu. Evropski i sjevernoamericki lideri suocavaju se sa prijetnjom rata u Makedoniji. Nakon 10 godina, nakon svih nasih nastojanja, svih nasih upozorenja, javlja se uzasan dojam da se isti prizori ponavljaju.

Jos jedan uzasan val brutalnog etnickog ciscenja i ocajnih izbjeglica bi bio dovoljan da se u kamen ugraviraju sve negativne konotacije rijeci "Balkan".

To bi takodje islo u prilog onima koji sanjare o novom Berlinskom kongresu na kojem bi velike sile koje se danas nazivaju medjunarodnom zajednicom prelistavale mape prije nego sto zacementiraju rjesenje potezom crvene olovke, dok bi se nacionalisticke vodje gromkim glasom citavo to vrijeme nadvikkivale preko njihovih ramena. Ti samo-postavljeni "posteni posrednici" su ubijedjeni da se nakon takve konferencije svi mozemo mirno vratiti kući.

Pisuci o Kongresu, historicar Norman Davies je istakao slijedeće: "Nijedan balkanski narod nije bio pravilno zastupljen. Nijednom narodu nije ukazano duzno postovanje. Stoga i nije iznenadjujuće što su balkanski narodi ubrzo nakon toga poceli da tragaju za vlastitim, cesto nasilnickim rjesenjima."

Mislim da smo svi mi spoznali da to nije nacin, da se takva

"kratkorocnost" vrti poput bumeranga i pogodi nas upravo tamo gdje boli.

Nakon oklijevanja u Sloveniji, Hrvatskoj i tokom veseg dijela rata u Bosni i Hercegovini, uocili smo da se nasa rijec uzima u obzir kad god zelimo reci "dosta". Tako je bilo i sa Slobodanom Milosevicem na Kosovu.

Svi smo obeshrabreni dimom koji se nadvio nad Tetovo. Ali, dame i gospodo, sve dok postoje mnoge stvari koje je potrebno uraditi, ne mozemo reci da smo izgubili.

Proroci subbine nakon potpisivanja Daytonskega mirovnog sporazuma 1995. godine imali su dosta toga sto im je davalо jake argumente. Dozvolite mi da vam ukratko prikazem stvarni napredak koji smo postigli u Bosni i Hercegovini, odnosno da vas upoznam sa svim dobrim vijestima koje se ne uklapaju u sliku CNN-a.

Prosle godine je registrovan povratak preko 67.000 izbjeglica i raseljenih osoba u područja u kojima cine manjinsko stanovnistvo. Radi se o gotovo dvostruko vecem broju od broja zabiljezenog u 1999. godini. Uz te brojke se uvijek moze dodati i znatan broj povratnika koje UN organizacija za izbjeglice nije registrovala. Ove godine je trend u porastu: UNHCR je zabiljezio preko 4000 slučajeva povratka u toku januara 2001. godine usporedbe radi, taj broj je u januara prosle godine bio ispod 1700.

Implementacija Aneksa 7 Daytonskega sporazuma pravo na povratak tece. Nacionalisticke poruke o podjeli gube na svojoj tezini kada je rijec o zastrasivanju naroda. SFOR je odigrao kreativnu, fleksibilnu i vitalnu ulogu u obezbjedjenju sigurnosti za povratnike i to u problematicnim područjima poput onih u Podrinju u istočnoj Bosni koja se nalaze pod kontrolom tvrdolinijasa. Interno provedena SFOR-ova anketa je pokazala da se mnogi obicni gradjani Bosne pribjavaju novog rata koji bi, prema njihovom ubjedjenju, izbio ubrzo nakon sto

bi se SFOR povukao. Cuvarima mira u sastavu SFOR-a se vjeruje i visoko su cijenjeni.

Po prvi put u zadnjih 10 godina Bosna i Hercegovina ima nenacionalnu vladu koja se zeli uhvatiti u kostac sa pravim problemima na koje nailaze obicni gradjani: reforme koje ce donijeti prosperitet i nova radna mjesta, kao i opredijeljenost za ubrzanje procesa povratka. Iako smo izbjeglicko pitanje pomakli s mrtve tacke, jos uvijek postoje na stotine hiljada izbjeglica koje cekaju na svoj povratak.

BiH pocinje funkcionirati kao cjelovita drzava. Prosle sedmice je Vijece ministara usvojilo 16 zakona koje sam bio primoran proglašiti u nekoliko proteklih godina s obzirom da su prethodne nacionalisticke adminstracije odbijale djelovati. Novi drzavni premijer Bozidar Matic je rekao da cinjenica da sam morao nametnuti zakonske propise predstavlja " sramotu za zemlju i trebali bismo ih brzo pretociti u nase vlastite zakone". Ovo je tek jedan primjer krupnih promjena u oficijelnom razmisljaju sirom Bosne i Hercegovine.

Ekonomski reformi vec idu u pravcu poboljsanja zivotnih uvjeta. Ugrozena kategorija starije populacije konacno prima penzije na vrijeme. Iako se radi o izuzetno skromnim iznosima, penzioni fondovi su sada u prilici da kazu da su samoodrzivi i povecavace se sa jucanjem privrede. Sve do januara penzioneri nisu nista primali. Zatvaranje Zavoda za platni promet koji su datirali jos iz doba komunizma i koji su sve do decembra prosle godine drzali monopol nad finansijskim transakcijama rezultiralo je padom cijene zaduzivanja sa 30 na 10 procenata, buduci da se komercijalne banke sada takmice koja ce privuci klijente.

Bez ikakvih iluzija: nacionalisti jos uvijek nisu otisli sa scene.

Novi predsjednik Vade Republike Srpske, Mladen Ivanic, uspjesno je formirao tehnokratsku vladu, uprkos tome sto je

nacionalisticka Srpska demokratska strana dobila mnoge glasove i utjecaj. U Federaciji Hrvatska demokratska zajednica ili HDZ BiH je pokusala napraviti korak ka rusenju Daytonskog sporazuma. Kao sto vam je poznato, bio sam primoran da smijenim gospodina Antu Jelavica, sto se i dogodilo ovog mjeseca, i to sa funkcije clana kolektivnog Predsjednistva BiH i kao predsjednika HDZ-a. Takodje sam zabranio trojici HDZ duzносника da obavljaju bilo koju javnu funkciju. To je uslijedilo nakon provokativnih mјera koje su poduzimali vec nekoliko mјeseci. Medju tim mјerama bila je i predizborna kampanja pod plastom "referenduma" na sâm dan izbora u novembru prosle godine, kao i otvorena podrška dvojici notornih ratnih zločinaca koje je Sud u Hague osudio proslog mјeeca za zlocine protiv covjecanstva.

Takve akcije koje poduzimaju grupe kao sto je HDZ trebaju se shvatiti upravo u svome svjetlu. One su znak nemoci. HDZ se suocio sa radikalnim padom glasova u svoju korist za mandate u državnom parlamentu sa 360,000 1996. godine na svega 160,000 u novembru prosle godine.

Vrlo je tesko podvuci se pod kozu biraca iz reda srpskog ili hrvatskog naroda, ali zato se ipak cuje nasa ukljucujuća poruka da oni imaju prava, da su u potpunosti zasticeni kao građani u Bosni i Hercegovini, da bi od svojih vodja trebali traziti radna mјesta i prosperitet.

Ono sto povezuje nacionaliste u prakticnom smislu jeste strukturalna korupcija. Rijetko koja suza je prolivena nakon sto sam bivseg Premijera Vlade Federacije i viseg clana bosnjacke nacionalisticke stranke SDA, Edhema Bicakcica, smijenio sa funkcije direktora Elektroprivrede u Federaciji. Protiv njega se sada vode cetiri krivicne istrage zbog prijevare i zloupotrebe sluzbene duznosti. Na sastanku HDZ-a odrzanom prosle sedmice su cak i oni koji su inace odani toj stranci navodno zapitivali svoje vodje kako zamisljavaju isplacivati place s obzirom na njihove anti-daytonske i nezakonite planove za uspostavu samouprave.

Znam da se stvari mogu mijenjati velikom brzinom, te stoga izuzetno pazljivo pratimo sva dogadjanja na terenu. Zelio bih istaknuti da se veliki dio naseg uspjeha pripisuje odlicnoj saradnji koju sam uvijek imao sa komandantom snaga SFOR-a, Michaelom Dodsonom. On i ja smo u stalnom kontaktu, vrsimo konsultacije i donosimo odluke. Mislim da je upravo taj ujedinjeni front bio osnovni faktor u savladavanju izazova kojeg je pred nas stavio HDZ.

Nemamo uspjeha kad god nismo izriciti. U Bosni i Hercegovini, u Hrvatskoj i u Saveznoj Republici Jugoslaviji postizemo uspjeh kad god medjunarodna zajednica ima jedinstveno stajaliste. Sve te drzave moraju saradjivati sa Sudom UN-a za ratne zlocine; o granicama nema raspravljanja; vise necemo tolerirati krvavi nacionalizam iz 90-tih.

A u svom arsenalu imamo vrlo mocno naoruzanje: san o integrisanju sa Evropom. Narodi u Jugoistocnoj Evropi se moza trenutno ne mogu dogovoriti, ali su zato slozni u jednom svi zele postati clanovi prosperitetne Evropske unije. Za njih ce to biti dug put, ali on ipak mora biti vise od slabe nade. To moramo i dalje predocavati konkretnim terminima, kao sto to radimo, izmedju ostalog, i u okviru Pakta o stabilnosti.

I moramo tako postupati: jer, na kraju, svi mi prisutni ovdje zelimo vidjeti takvu Bosnu koja ce biti u stanju da odigra integralnu ulogu u stabilnoj i prosperitetnoj Jugoistocnoj Evropi.

Hvala vam na pozornosti.